Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

2025/2019(INI)

10.2.2025

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με τις εκθέσεις της Επιτροπής, του 2023 και του 2024, για το Κόσοβο (2025/2019(INI))

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

Εισηγητής: Riho Terras

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....3

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....10

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΕΙΣΗΓΗΤΗ 11

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις εκθέσεις της Επιτροπής, του 2023 και του 2024, για το Κόσοβο (2025/2019(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Κοσσυφοπεδίου, αφετέρου[1], η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Απριλίου 2016,

– έχοντας υπόψη ότι το Κόσοβο υπέβαλε αίτηση προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις 15 Δεκεμβρίου 2022,

– έχοντας υπόψη την αίτηση του Κοσόβου για ένταξη στο Συμβούλιο της Ευρώπης, της 12ης Μαΐου 2022,

– έχοντας υπόψη τη συμφωνία-πλαίσιο μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Κοσσυφοπεδίου σχετικά με τις γενικές αρχές για τη συμμετοχή του Κοσσυφοπεδίου σε προγράμματα της Ένωσης[2], η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Αυγούστου 2017,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1529 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Σεπτεμβρίου 2021, για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ)[3],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1449 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια[4],

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Θεσσαλονίκης στις 19 και 20 Ιουνίου 2003,

– έχοντας υπόψη τις δηλώσεις των συνόδων κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων της 13ης Δεκεμβρίου 2023 και της 18ης Δεκεμβρίου 2024, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν αμφότερες στις Βρυξέλλες,

– έχοντας υπόψη τη διαδικασία του Βερολίνου που δρομολογήθηκε στις 28 Αυγούστου 2014,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2020, με τίτλο «Ενίσχυση της διαδικασίας προσχώρησης – Μια αξιόπιστη προοπτική της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2020)0057),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 6ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο

[1] ΕΕ L 71 της 16.3.2016, σ. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/342/oj.
[2] ΕΕ L 195 της 27.7.201, σ. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/1388/oj.
[3] ΕΕ L 330 της 20.9.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
[4] ΕΕ L 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

«Ένα οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2020)0641),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Ανακοίνωση του 2023 σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ» (COM(2023)0690), η οποία συνοδεύεται από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Kosovo 2023 Report» (Έκθεση του 2023 για το Κόσοβο) (SWD(2023)0692),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Νέο σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2023)0691),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαρτίου 2024, σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις και τις επανεξετάσεις των πολιτικών πριν από τη διεύρυνση (COM(2024)0146),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 30ης Οκτωβρίου 2024, με τίτλο «Ανακοίνωση του 2024 σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ» (COM(2024)0690), η οποία συνοδεύεται από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Kosovo 2024 Report» (Έκθεση του 2024 για το Κόσοβο) (SWD(2024)0692),

– έχοντας υπόψη την επισκόπηση και τις αξιολογήσεις της Επιτροπής ανά χώρα, της 31ης Μαΐου 2023 και της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με το πρόγραμμα οικονομικών μεταρρυθμίσεων του Κοσόβου,

– έχοντας υπόψη τα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου μεταξύ της ΕΕ και των Δυτικών Βαλκανίων και της Τουρκίας, που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 16 Μαΐου 2023, και τα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων από τα Δυτικά Βαλκάνια, την Τουρκία, τη Γεωργία, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Ουκρανία, που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 14 Μαΐου 2024,

– έχοντας υπόψη την απόφαση 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, της 10ης Ιουνίου 1999, τη συμβουλευτική γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου (ΔΔ), της 22ας Ιουλίου 2010, σχετικά με το εάν είναι σύμφωνη με το διεθνές δίκαιο η μονομερής ανακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου, και το ψήφισμα 64/298 της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, της 9ης Σεπτεμβρίου 2010, η οποία αναγνώρισε το περιεχόμενο της γνωμοδότησης του ΔΔ και εξέφρασε ικανοποίηση για την ετοιμότητα της ΕΕ να διευκολύνει τον διάλογο ανάμεσα στη Σερβία και το Κόσοβο,

– έχοντας υπόψη την πρώτη συμφωνία σχετικά με τις αρχές που διέπουν την εξομάλυνση των σχέσεων μεταξύ των κυβερνήσεων της Σερβίας και του Κοσόβου, της 19ης Απριλίου 2013, τις συμφωνίες της 25ης Αυγούστου 2015, καθώς και τον εν εξελίξει διάλογο υπό την αιγίδα της ΕΕ για την εξομάλυνση των σχέσεων των δύο αυτών χωρών,

– έχοντας υπόψη τη συμφωνία των Βρυξελλών της 27ης Φεβρουαρίου 2023 και τη συμφωνία της Οχρίδας της 18ης Μαρτίου 2023, καθώς και το παράρτημα εφαρμογής της,

– έχοντας υπόψη την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2023/1095 του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2021, για την τροποποίηση της κοινής δράσης 2008/124/ΚΕΠΠΑ σχετικά με την αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επιβολή του κράτους δικαίου στο Κόσοβο (EULEX KOSOVO)[5], η οποία παρέτεινε τη διάρκεια της αποστολής έως τις 14 Ιουνίου 2025,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/850 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Απριλίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2018/1806 περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή (Κόσοβο)[6]

– έχοντας υπόψη την τελική έκθεση, του 2021, της αποστολής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παρακολούθηση των δημοτικών εκλογών στο Κόσοβο,

– έχοντας υπόψη την τέταρτη σύνοδο του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ-Κοσόβου που πραγματοποιήθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2021 στις Βρυξέλλες,

– έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με το Κόσοβο,

– έχοντας υπόψη τις κοινές συστάσεις που εγκρίθηκαν στη 12η συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ-Κοσόβου, που πραγματοποιήθηκε στις 9 Δεκεμβρίου 2024,

– έχοντας υπόψη τον ετήσιο δείκτη αντίληψης της διαφθοράς της Διεθνούς Διαφάνειας για το 2023·

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (A10-0000/2025),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πολιτική διεύρυνσης είναι ένα από τα αποτελεσματικότερα μέσα εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ και μια από τις πιο επιτυχημένες πολιτικές για την παροχή κινήτρων και την ενθάρρυνση θεμελιακών μεταρρυθμίσεων·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι η δημοκρατία και το κράτος δικαίου αποτελούν θεμελιώδεις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε χώρα που επιθυμεί να προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση κρίνεται βάσει των επιδόσεών της και ότι η εφαρμογή των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων καθορίζει το χρονοδιάγραμμα και την πρόοδο της προσχώρησης της·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος χορηγός χρηματοδοτικής στήριξης στο Κόσοβο·

[5] ΕΕ L 146/22 της 6.6.2023, σ. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1095/oj.
[6] ΕΕ L 110 της 25.4.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/850/oj.

Δέσμευση για προσχώρηση στην ΕΕ

1. εξαίρει τη δέσμευση του Κοσόβου για προσχώρηση στην ΕΕ, η οποία αντικατοπτρίζει μια σαφή στρατηγική γεωπολιτική επιλογή, και την ισχυρή στήριξη των πολιτών του στην ευρωπαϊκή πορεία του Κοσόβου·

2. επαναλαμβάνει την ακράδαντη πεποίθησή του ότι το μέλλον του Κοσόβου βρίσκεται στην ΕΕ και ότι όλες οι προσπάθειες για έξοδο του Κοσόβου από τη «γκρίζα ζώνη» είναι προς το συμφέρον τόσο του λαού του Κοσόβου όσο και της ΕΕ, ιδίως στο πλαίσιο του αυξανόμενου ανταγωνισμού με αυταρχικά καθεστώτα·

3. υποστηρίζει την αίτηση του Κοσόβου για προσχώρηση στην ΕΕ· καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ που δεν έχουν ακόμη αναγνωρίσει την ανεξαρτησία του Κοσόβου να το πράξουν χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση·

4. εκφράζει την ικανοποίησή του για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων, η οποία συμφωνήθηκε τον Δεκέμβριο του 2022 και βρίσκεται σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2024, ως απτό αποτέλεσμα των ολοένα στενότερων σχέσεων του Κοσόβου με την ΕΕ·

5. σημειώνει την απτή πρόοδο στους τομείς της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ασφάλειας, της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος και μιας λειτουργούσας οικονομίας της αγοράς· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η πρόοδος στον τομέα του κράτους δικαίου παραμένει περιορισμένη·

6. επαινεί τη διαρκή ευθυγράμμιση του Κοσόβου με την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας της ΕΕ, ιδίως δε την ακλόνητη καταδίκη του για τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και την εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων της ΕΕ κατά της Ρωσίας και της Λευκορωσίας·

7. ζητεί την άμεση άρση των μέτρων της ΕΕ κατά του Κοσόβου, τα οποία δεν είναι πλέον δικαιολογημένα και έρχονται σε αντίθεση με την αποδεδειγμένη προσήλωση του Κοσόβου στις ευρωπαϊκές αξίες και στην ευθυγράμμιση με τις πολιτικές της ΕΕ·

8. επαναλαμβάνει την υποστήριξή του στην αίτηση προσχώρησης του Κοσόβου στο Συμβούλιο της Ευρώπης και στο σχέδιο της χώρας να ενταχθεί στο πρόγραμμα του ΝΑΤΟ «εταιρική σχέση για την ειρήνη»·

Δημοκρατία και κράτος δικαίου

9. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη σημαντική πρόοδο όσον αφορά την ανταπόκριση στην πλειονότητα των μακροχρόνιων συστάσεων της αποστολής της ΕΕ για την παρακολούθηση των εκλογών και την υποβολή συναινετικού νόμου για τις βουλευτικές εκλογές· σημειώνει ότι πρόκειται για μια κατάλληλη βάση για τη διεξαγωγή δημοκρατικών εκλογών, σύμφωνα με τα διεθνή και περιφερειακά πρότυπα· σημειώνει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση, ανταποκρινόμενη σε πρόσκληση της Προέδρου του Κοσόβου, ανέπτυξε αποστολή εκλογικών παρατηρητών, συμπεριλαμβανομένης αντιπροσωπείας παρατηρητών απαρτιζόμενης από βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για την παρακολούθηση των βουλευτικών εκλογών στο Κόσοβο στις 9 Φεβρουαρίου 2025·

10. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη θέσπιση του νόμου για την ειδική εισαγγελία και την πρόοδο όσον αφορά την εκδίκαση υποθέσεων διαφθοράς, τονίζοντας παράλληλα ότι τα αποτελέσματα εξακολουθούν να επηρεάζονται από τους περιορισμούς των πόρων και την έλλειψη αμεροληψίας·

11. σημειώνει με ανησυχία ότι η κατάταξη του Κοσόβου στον δείκτη αντίληψης της διαφθοράς εξακολουθεί να μην είναι ικανοποιητική· τονίζει ότι η εξασφάλιση της εμπιστοσύνης των πολιτών απαιτεί όχι μόνο νομοθετικές μεταρρυθμίσεις, αλλά και ορατά αποτελέσματα όσον αφορά τη διερεύνηση, τη δίωξη και την καταδίκη υποθέσεων διαφθοράς·

12. εκφράζει σοβαρές ανησυχίες για τα συστημικά τρωτά σημεία του δικαστικού σώματος του Κοσόβου, ιδίως όσον αφορά την ανεξαρτησία του συστήματος απονομής δικαιοσύνης και τον σεβασμό της διάκρισης των εξουσιών· επαναλαμβάνει την ανησυχία του για τις καθυστερήσεις στις δίκες και την κριτική που ασκούν κυβερνητικοί αξιωματούχοι σε δικαστικές αποφάσεις επί ατομικών υποθέσεων·

13. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη συμμετοχή των Σέρβων του Κοσόβου στις βουλευτικές εκλογές και ενθαρρύνει τους εκλεγμένους εκπροσώπους τους να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στο νομοθετικό πλαίσιο του Κοσόβου, ώστε να στηρίξουν τη μελλοντική ευημερία του Κοσόβου·

14. σημειώνει τη σταθερή αύξηση των απαγγελιών κατηγοριών και της επιβολής ποινών κατά του οργανωμένου εγκλήματος, αλλά τονίζει την ανάγκη να ενισχύσουν οι εισαγγελικές αρχές και η αστυνομία την κοινή τους δράση κατά εγκληματικών ομάδων και δικτύων· εκφράζει την ανησυχία του για τις προκλήσεις όσον αφορά την ασφάλεια στο βόρειο Κόσοβο, ιδίως μετά την επίθεση στο Banjska/Banjskë τον Σεπτέμβριο του 2023, για την οποία χρειάστηκε να κινητοποιηθούν σημαντικοί αστυνομικοί πόροι·

15. επιβεβαιώνει εκ νέου τη δέσμευσή του να διατηρήσει και να ενισχύσει τη συνεργασία του με το κοινοβούλιο του Κοσόβου και τους βουλευτές του για τη στήριξη των δημοκρατικών διαδικασιών που σχετίζονται με την ευρωπαϊκή πορεία του Κοσόβου, χρησιμοποιώντας τα υφιστάμενα εργαλεία και τις πρωτοβουλίες του Κοινοβουλίου για τη στήριξη της δημοκρατίας· πιστεύει ότι αυτή η εταιρική σχέση μπορεί να αναζωογονηθεί και να ενισχυθεί περαιτέρω μετά τις εκλογές της 9ης Φεβρουαρίου 2025·

16. καταδικάζει τα σοβαρά περιστατικά ασφάλειας στο βόρειο Κόσοβο στα τέλη Νοεμβρίου 2024, εκ των οποίων το σοβαρότερο συνέβη κοντά στο χωριό Vragë στο Zubin Potok, όταν εκρηκτικοί μηχανισμοί κατέστρεψαν τον κύριο αγωγό του συστήματος Ibër Lepenc· εκφράζει την υποστήριξή του προς τα θεσμικά όργανα του Κοσόβου για τη διεξαγωγή πλήρους διερεύνησης αυτών των εγκληματικών ενεργειών, ώστε οι δράστες να προσαχθούν στη δικαιοσύνη·

Θεμελιώδεις ελευθερίες και ανθρώπινα δικαιώματα

17. σημειώνει ότι το Κόσοβο διαθέτει το αναγκαίο θεσμικό πλαίσιο για την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· τονίζει, ωστόσο, ότι η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παραμένει ανεπαρκής λόγω των περιορισμένων ανθρώπινων και οικονομικών πόρων·

18. λαμβάνει υπόψη το πλουραλιστικό περιβάλλον των μέσων ενημέρωσης του Κοσόβου και υπογραμμίζει τον ρόλο της Ανεξάρτητης Επιτροπής Μέσων Ενημέρωσης, καθώς και την ανάγκη να διασφαλίζεται αυστηρά η ανεξαρτησία της στη λήψη αποφάσεων· ζητεί μεγαλύτερη διαφάνεια όσον αφορά την ιδιοκτησία και τη χρηματοδότηση των μέσων ενημέρωσης, προκειμένου να ενισχυθούν η ανεξαρτησία και η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης·

19. εκφράζει σοβαρή ανησυχία για τη σημαντική αύξηση των επιθέσεων κατά δημοσιογράφων και των στρατηγικών αγωγών προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού (υποθέσεις SLAPP)·

Συμφιλίωση και σχέσεις καλής γειτονίας

20. επαινεί τη συμμετοχή του Κοσσυφοπεδίου σε μια σειρά πρωτοβουλιών περιφερειακής συνεργασίας και το ενθαρρύνει να εντείνει τις προσπάθειες συμφιλίωσης και να αναζητήσει λύσεις σε διαφορές του παρελθόντος·

21. επαναλαμβάνει την πλήρη υποστήριξή του προς τον διάλογο υπό την αιγίδα της ΕΕ και εκφράζει την ικανοποίησή του για τον διορισμό του κ. Peter Sørensen ως Ειδικού Εντεταλμένου της ΕΕ για τον διάλογο μεταξύ Βελιγραδίου και Πρίστινας·

22. επαναλαμβάνει τη σημασία της εποικοδομητικής δέσμευσης εκ μέρους των αρχών τόσο του Κοσόβου όσο και της Σερβίας, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική νομικά δεσμευτική συμφωνία εξομάλυνσης· καλεί τόσο το Κόσοβο όσο και τη Σερβία να αποφύγουν μονομερείς ενέργειες που θα μπορούσαν να κλιμακώσουν τις εντάσεις· ζητεί να γίνονται σεβαστές και να εφαρμόζονται πλήρως όλες οι προηγούμενες συμφωνίες, συμπεριλαμβανομένης της ίδρυσης της Ένωσης/Κοινότητας Δήμων Σερβικής Πλειοψηφίας· καλεί τα διαπραγματευόμενα μέρη να αποκαταστήσουν την πλήρη λειτουργία όλων των θεσμικών οργάνων του Κοσόβου·

23. αναμένει από το Κόσοβο και τη Σερβία να συνεργαστούν πλήρως και να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για τη σύλληψη και την ταχεία προσαγωγή στη δικαιοσύνη των δραστών της τρομοκρατικής επίθεσης του 2023 στο χωριό Banjska· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Σερβία δεν έχει ακόμη ασκήσει δίωξη κατά των υπαιτίων, κυρίως κατά του Milan Radoičić, αντιπροέδρου του κόμματος Srpska Lista· επαναλαμβάνει ότι οι δράστες της τρομοκρατικής επίθεσης στο Zubin Potok πρέπει ομοίως να λογοδοτήσουν και να προσαχθούν στη δικαιοσύνη χωρίς καθυστέρηση·

24. καλεί την Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Υπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και την Επιτροπή να αναλάβουν πιο προορατικό ρόλο στη διαδικασία διαλόγου· ζητεί να ενισχυθεί ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διευκόλυνση του διαλόγου·

25. καταδικάζει όλες τις ενέργειες που απειλούν τη σταθερότητα και θέτουν σε κίνδυνο τη διαδικασία συμφιλίωσης, συμπεριλαμβανομένων των εντάσεων στο βόρειο τμήμα του Κοσόβου· τονίζει ότι και οι δύο πλευρές πρέπει να εφαρμόσουν πλήρως όλες τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί και να αποφύγουν μονομερείς ενέργειες που θα μπορούσαν να κλιμακώσουν τις εντάσεις· καλεί τις αστυνομικές αρχές του Κοσόβου να διασφαλίσουν ότι συμμορφώνονται πλήρως με όλες τις απαιτήσεις για το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα και ότι στο βόρειο Κόσοβο θα αναπτυχθεί μια

εθνοτικά αντιπροσωπευτική, πλήρως σύννομη δύναμη· υπενθυμίζει την κοινή ευθύνη που έχουν όλοι οι πληθυσμοί στο Κόσοβο να προασπίζουν την ειρήνη και το κράτος δικαίου·

Κοινωνικο-οικονομικές μεταρρυθμίσεις

26. χαιρετίζει την ενεργό συμμετοχή του Κοσόβου στην εφαρμογή του νέου σχεδίου ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια, το οποίο αποσκοπεί στην εμβάθυνση των μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με την ΕΕ και στη μείωση του κοινωνικοοικονομικού χάσματος μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων·

27. επικροτεί την πρόοδο που έχει σημειώσει το Κόσοβο όσον αφορά την ανάπτυξη μιας λειτουργούσας οικονομίας της αγοράς και ενθαρρύνει το Κόσοβο να εφαρμόσει τις αναγκαίες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των δημοσιονομικών προκλήσεων·

28. επισημαίνει την περιορισμένη πρόοδο του Κοσόβου στον ψηφιακό μετασχηματισμό των δημόσιων υπηρεσιών· τονίζει την ανάγκη ευθυγράμμισής του με την ψηφιακή νομοθεσία της ΕΕ·

29. παροτρύνει την κυβέρνηση του Κοσόβου να διασφαλίσει καλύτερη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης· σημειώνει ότι οι δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης παραμένουν οι δεύτερες χαμηλότερες στην περιοχή·

Ενέργεια, περιβάλλον, βιώσιμη ανάπτυξη και συνδεσιμότητα

30. επισημαίνει ότι το Κόσοβο έχει σημειώσει κάποια πρόοδο όσον αφορά την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, αλλά εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από παρωχημένους, εξαιρετικά ρυπογόνους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής, κάτι το οποίο ενέχει σοβαρούς κινδύνους για την υγεία και το περιβάλλον· σημειώνει ότι το Κόσοβο πρέπει να διασφαλίσει την αποδοτική ως προς τον χρόνο εφαρμογή του ενεργειακού του προγράμματος για την περίοδο 2022-2025 προκειμένου να επιτύχει τους φιλόδοξους στόχους του·

31. παροτρύνει το Κόσοβο να ενισχύσει τη συμμόρφωση με τα ανώτατα όρια εκπομπών, να βελτιώσει την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών παραμέτρων στις τομεακές πολιτικές και να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα για τον έλεγχο της ρύπανσης και τη διαχείριση των αποβλήτων, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα·

°

° °

32. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στην Επιτροπή, στην Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Ύπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών και στην Πρόεδρο, στην κυβέρνηση και στο κοινοβούλιο του Κοσόβου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις πολιτικές και τις κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις στο Κόσοβο και παρουσιάζει την έκθεσή του σε συνέχεια της έκθεσης προόδου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Κόσοβο. Μετά την τελευταία έκθεση που εκδόθηκε το 2023, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα επανέλθει στην παράδοση των ετήσιων εκθέσεων που έχει καθιερώσει, η οποία δεν ήταν δυνατή το 2024 λόγω των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και της νέας σύνθεσης της Επιτροπής.

Εν περιλήψει, κατά τη διάρκεια του 2023 και του 2024 το Κόσοβο κατέγραψε αξιοσημείωτη πρόοδο όσον αφορά τις εκλογικές μεταρρυθμίσεις, την οικονομική ανθεκτικότητα και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος, την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και την ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών. Η συνεχής δέσμευση για ολοκληρωμένες μεταρρυθμίσεις και διακυβέρνηση χωρίς αποκλεισμούς έχει ουσιαστική σημασία για την πρόοδο του Κοσόβου στην πορεία του προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Πολλές από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το Κόσοβο είναι χρονίζοντα προβλήματα, η επίλυση των οποίων απαιτεί τη συμμετοχή ολόκληρης της περιοχής στην ευρύτερη διαδικασία ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο διάλογος Πρίστινας-Βελιγραδίου, ο οποίος δρομολογήθηκε ώστε να επιτευχθεί αμοιβαία αποδεκτός συμβιβασμός, δυστυχώς δεν απέφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Η νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα κράτη μέλη, πρέπει οπωσδήποτε να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσουν τη συνέχιση του διαλόγου Πρίστινας-Βελιγραδίου με ανανεωμένη αποφασιστικότητα. Ως εκ τούτου, ο διορισμός του νέου Ειδικού Εντεταλμένου, κ. Peter Sörensen, είναι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτος.

Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπήρξε μια από τις σημαντικότερες επιτυχίες της ΕΕ και πρέπει να συνεχιστεί. Ο ευρύτερος γεωπολιτικός στόχος της διεύρυνσης είναι η εξάλειψη των λεγόμενων γκρίζων ζωνών από τον χάρτη της Ευρώπης. Οι σημαντικές αλλαγές που έχουν επέλθει στο πλαίσιο του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας πρέπει να αυξήσουν την ετοιμότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αντιμετωπίσει ανταγωνιστικούς αυταρχικούς παγκόσμιους παράγοντες. Τόσο η Ρωσία όσο και η Κίνα έχουν δείξει ότι έχουν πολύ σαφή συμφέροντα στα Δυτικά Βαλκάνια.

Ο εισηγητής επιθυμεί με την παρούσα έκθεση να παραθέσει μια εικόνα και μια εκτίμηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσον αφορά τα σημαντικότερα επιτεύγματα και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα και θα αντιμετωπίσει στο εγγύς μέλλον το Κόσοβο. Δεν είναι ασφαλώς δυνατόν να καλυφθεί το σύνολο των προβληματικών τομέων και των προκλήσεων στην παρούσα έκθεση. Μια από τις βασικές προϋποθέσεις για την εκπόνηση της παρούσας έκθεσης ήταν η πραγματοποίηση επίσκεψης στο Κόσοβο κατά τη διάρκεια διερευνητικής αποστολής και συναντήσεων με κυβερνητικούς αξιωματούχους, ηγέτες της αντιπολίτευσης και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών. Για την εκπόνηση της παρούσας έκθεσης πραγματοποιήθηκαν πολύ χρήσιμες επαφές με εκπροσώπους διαφόρων θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνών οργανισμών, για τις οποίες ο εισηγητής είναι ιδιαίτερα ευγνώμων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΕΙΣΗΓΗΤΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του παραρτήματος Ι του Κανονισμού, ο εισηγητής δηλώνει ότι έλαβε εισηγήσεις από τις ακόλουθες οντότητες ή πρόσωπα κατά την εκπόνηση του σχεδίου έκθεσης, μέχρι την έγκρισή του από την επιτροπή:

Οντότητα και/ή πρόσωπο
European External Action Service (EEAS)

Ο ανωτέρω κατάλογος συντάσσεται υπό την αποκλειστική ευθύνη του εισηγητή.